

ÅRSREGNSKAP FOR REGNSKAPSÅRET 2017 - GENERELL INFORMASJON

Journalnummer: 2018 319055

Enheten

Organisasjonsnummer: 818 066 872
Organisasjonsform: Den norske kirke
Foretaksnavn: DEN NORSKE KIRKE
Forretningsadresse: Rådhusgata 1-3
0106 OSLO

Regnskapsår

Årsregnskapets periode: 01.01.2017 - 31.12.2017

Konsern

Morselskap i konsern: Nei

Regnskapsregler

Regler for små foretak benyttet: Nei
Benyttet ved utarbeidelsen av
årsregnskapet til selskapet: Regnskapslovens alminnelige regler

Årsregnskapet fastsatt av kompetent organ

Bekreftet av representant for selskapet: Lis-Ann Ødelien
Dato for fastsettelse av årsregnskapet: 16.03.2018

Grunnlag for avgivelse

År 2017: Årsregnskap er elektronisk innlevert.
År 2016: Tall er hentet fra elektronisk innlevert årsregnskap fra 2017.

Det er ikke krav til at årsregnskapet m.v. som sendes til Regnskapsregisteret er undertegnet. Kontrollen på at dette er utført ligger hos revisor/enhetens øverste organ. Sikkerheten ivaretas ved at innsender har rolle/rettighet for innsending av årsregnskapet via Altinn, og ved at det bekreftes at årsregnskapet er fastsatt av kompetent organ.

Brønnøysundregistrene, 22.05.2018

RESULTATREGNSKAP

Beløp i: NOK	Note	2017	2016
RESULTATREGNSKAP			
Inntekter			
Salgsinntekt	1	2 076 128 000	
Annen driftsinntekt	1	22 824 000	
Sum inntekter		2 098 952 000	
Kostnader			
Endring i beholdning av varer under tilvirkning og ferdig tilvirkede varer		528 000	
Varekostnad	2	491 283 000	
Lønnskostnad	3, 4	1 315 701 000	
Avskrivning på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	5	4 538 000	
Annen driftskostnad	3, 6, 10	222 708 000	
Sum kostnader		2 034 758 000	
Driftsresultat		64 194 000	
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen finansinntekt	7	8 733 000	
Sum finansinntekter		8 733 000	
Annen finanskostnad	7	52 000	
Sum finanskostnader		52 000	
Netto finans		8 682 000	
Ordinært resultat før skattekostnad		72 876 000	0
Ordinært resultat etter skattekostnad		72 876 000	0
Årsresultat		72 876 000	0
Årsresultat etter minoritetsinteresser		72 876 000	
Totalresultat		72 876 000	
Overføringer og disponeringer			
Overføringer til/fra annen egenkapital	13	72 876 000	
Sum overføringer og disponeringer		72 876 000	

Organisasjonsnr: 818 066 872
DEN NORSKE KIRKE

BALANSE

Beløp i: NOK	Note	2017	2016
BALANSE - EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Konsesjoner, patenter, lisenser, varemerker og lignende rettigheter	5	11 032 000	
Sum immaterielle eiendeler		11 032 000	
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	5	1 200 000	
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner og lignende	5	9 322 000	
Sum varige driftsmidler		10 522 000	
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	8	25 224 000	
Sum finansielle anleggsmidler		25 224 000	
Sum anleggsmidler		46 778 000	0
Omløpsmidler			
Varer			
Fordringer			
Kundefordringer	10	3 476 000	
Andre fordringer	9	8 882 000	
Sum fordringer		12 358 000	
Investeringer			
Andre finansielle instrumenter	11	225 000 000	
Sum investeringer		225 000 000	
Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd, kontanter og lignende	12	226 592 000	
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		226 592 000	
Sum omløpsmidler		463 950 000	0
SUM EIENDELER		510 728 000	0

BALANSE - EGENKAPITAL OG
GJELD

Egenkapital

Innskutt egenkapital

Selskapskapital	13	25 100 000	
Annen innskutt egenkapital	13	100 000 000	
Sum innskutt egenkapital		125 100 000	

Opptjent egenkapital

Annen egenkapital	13	75 994 000	
Sum opptjent egenkapital		75 994 000	

Sum egenkapital		201 094 000	0

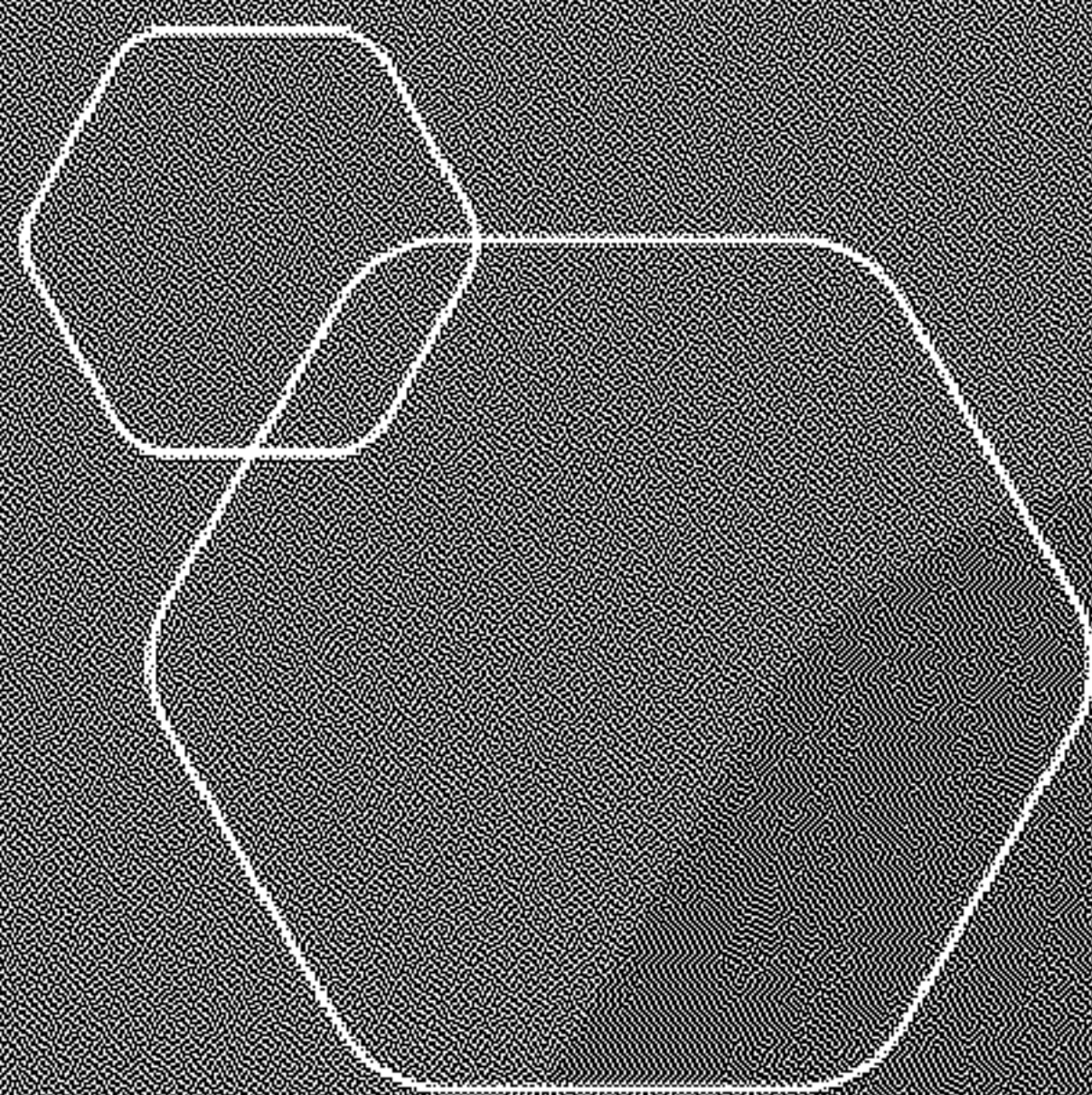
Sum langsiktig gjeld		0	0

Kortsiktig gjeld

Leverandørgjeld		26 768 000	
Skyldige offentlige avgifter		73 311 000	
Annen kortsiktig gjeld	9	209 556 000	
Sum kortsiktig gjeld		309 635 000	

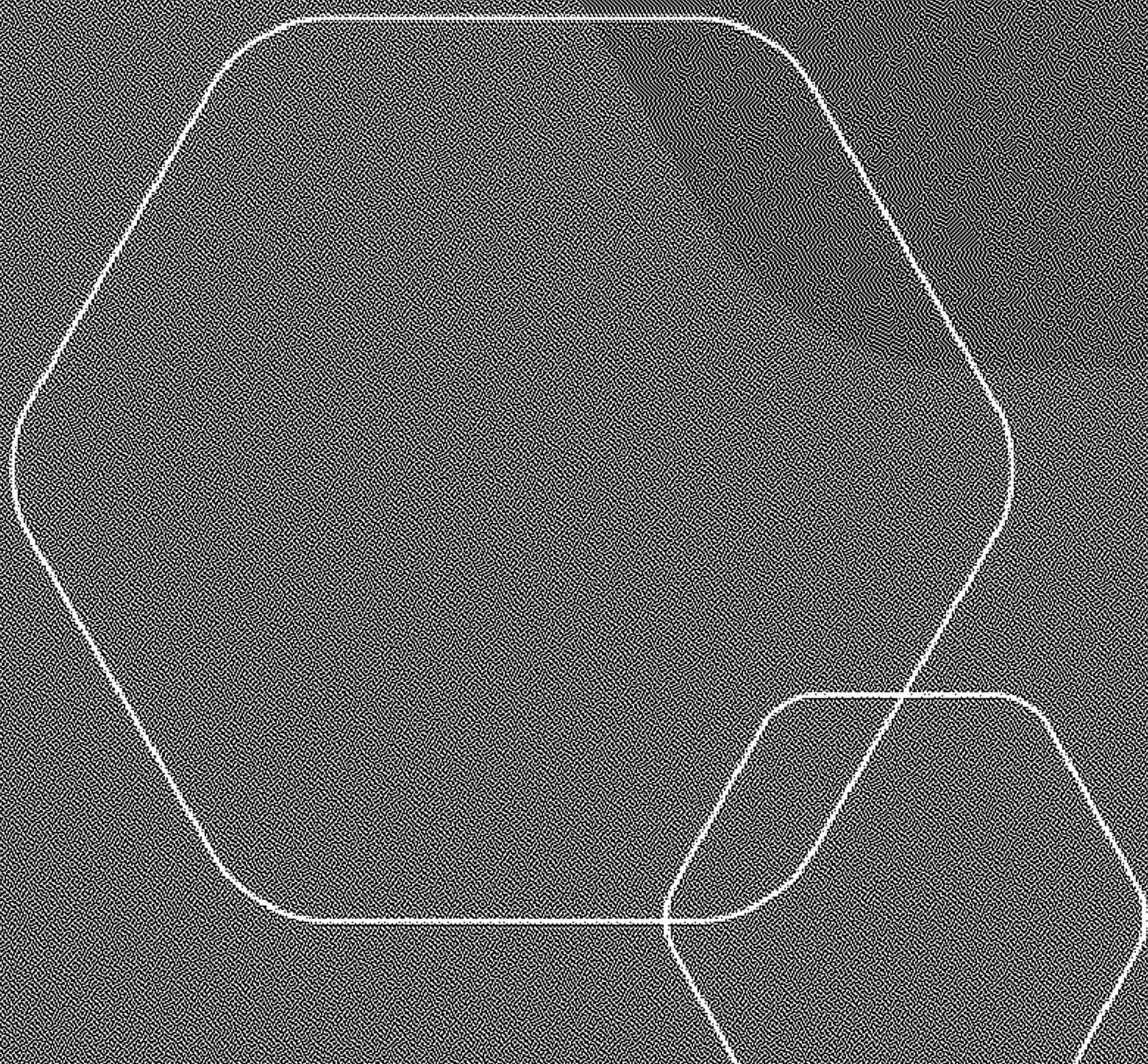
Sum gjeld		309 635 000	0

SUM EGENKAPITAL OG GJELD		510 728 000	0

Årsregnskap 2017

Den norske kirke

Org.nr.: 818 066 872

OM VIRKSOMHETEN

Rettssubjektet Den norske kirke (Dnk) omfatter den tidligere statlige virksomheten av trossamfunnet Den norske kirke. Fra 1. januar 2017 ble følgende enheter: 11 bispedømmer, Kirkerådet, Bispemøtet, Svalbard kirke og Kirkelig utdanningssenter i Nord (KUN) med ca 1 600 ansatte i hele Norge og på Svalbard i tillegg til noen eiendeler skilt ut fra staten og overført til rettssubjektet Dnk som ble virksom fra samme dag. Det følger av Kirkelovens § 25 at «Kirkerådet har ansvaret for at økonomiforvaltningen og økonomistyringen av de midlene som Kirkemøtet disponerer, er forsvarlig. Kirkerådet fastsetter regnskapet. For regnskapet gjelder regnskapsloven om ikke departementet har fastsatt andre bestemmelser i forskrift. Kirkerådet skal ha en daglig leder av virksomheten.» Kulturdepartementet har i tillegg fastsatt «Forskrift om rekneskapsføring av pensjonsutgifter for Den norske kyrkja (rettssubjektet Den norske kyrkja)».

Den kirkehistoriske forvaltningsreformen flyttet arbeidsgiveransvaret for alle kirkens statsansatte til det nyopprettede rettssubjekt og med Kirkerådet som styre og med Kirkemøtet som det øverste representative og besluttede organet for Den norske kirke på nasjonalt nivå.

Formålet med rammebevilgningen fra Kulturdepartementet er å støtte opp under Den norske kirke som folkekirke i samsvar med Grunnloven § 16. I Prop. S 1 (2016–2017) er det ut fra dette gitt følgende retningsgivende mål for anvendelsen av bevilgningen:

- Den norske kirke skal være en landsdekkende, lokalt forankret kirke.
- Den norske kirke skal ha en oppslutning som bekrefter dens karakter som folkekirke.
- Den norske kirke skal formidle evangelisk-luthersk tro og tradisjon og tilby trosopplæring til alle dømte barn.
- Den norske kirke skal være organisert i samsvar med demokratiske prinsipper og verdier.

Ved utgangen av 2017 hadde Den norske kirke 3 884 652 medlemmer og tilhørige, hvorav 3 740 920 er bosatt i Norge. Dette utgjør 71 prosent av den norske befolkningen. Dnk skal sørge for prestetjeneste til alle 1 204 sokn, i tillegg kommer det syv døvemenigheter, Bymenigheten Sandnes, Saemien Åålmege og Svalbard kirke. Døvemenigheten er eget prosti. Dnk skal også forvalte medlemsregister, gi faglig og økonomisk støtte til trosopplæring og annen trosformidling og diakonalt arbeid, samt ivareta det kirkelige demokrati som sine hovedaktiviteter. Det er ved utgangen av 2017 totalt 1 443 faste årsverk i Dnk, hvorav 1 207 er prester og 236 er ansatte i fag- og administrative stillinger.

I Statsbudsjettet for 2018 er det bevilget tilskudd til Dnk som tilsvarer et aktivitetsnivå tilsvarende som i 2017. Kirkerådet fordeler tilskuddet videre til fellesoppgaver som utføres i regi av Kirkerådet og bispedømmerådene. Tilskuddet har i sin helhet gått til finansiering av virksomheten og videreformidling av tilskudd til eksterne mottakere i sokn, fellesråd eller andre i tråd med vedtak og avtaler.

De 11 bispedømmene har hvert sitt kontor, med hver sin stiftsdirektør som daglig leder. Bispedømmekontorene ligger i Fredrikstad, Oslo, Hamar, Tønsberg, Kristiansand, Stavanger, Bergen, Molde, Trondheim, Bodø og Tromsø. Kirkerådet har sin virksomhet i Oslo, mens avdeling for samisk kirkeliv er lokalisert i Tromsø. KUN er lokalisert i Tromsø, og Svalbard kirke er lokalisert på Svalbard.

I 2017 var den administrative driften preget av virksomhetsoverdragelsen, overflytting til nye systemer og rutiner for alle ansatte, felles arkiverings-, budsjetterings- og rapporteringssystemer.

Ledelsen kjenner ikke til noen forhold av viktighet for å bedømme organisasjonens stilling og resultat som ikke fremgår av regnskapet og balansen med noter. Det er heller ikke etter regnskapsperiodens utgang inntrådt forhold som etter ledelsens syn har betydning ved bedømmelse av regnskapet.

RISIKO OG RISIKOSTYRING

Ulike deler av Dnk sin virksomhet er utsatt for ulik grad av risiko. Dette gjelder både risikostyring for Dnk og finansiell risiko.

RISIKOSTYRING I DNK

Dnk er avhengig av et godt omdømme for sikre troverdighet og opprettholde tillit blant medlemmene i Den norske kirke, lovgivende og bevilgende myndigheter, i samfunnet og for å sikre fremtidig rekruttering.

For den samlede driften og for større prosjekter blir det gjort egne risikoanalyser som ligger til grunn for planlegging og risikostyring. I «Prosjekt 2017», prosjektnavn for virksomhetsoverdragelsen, var risikostyring avgjørende for å få en tilfredsstillende virksomhetsoverdragelse til rett tid og innenfor budsjett.

For 2018 er det gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) av hele Dnk sin drift. Det blir gjort på fem områder: Økonomiske rammer, kapitalforvaltning og likviditetsstyring, Internkontroll og økonomiforvaltning, HMS og arbeidsgiver, Plan- og måloppnåelse, og Personvern. ROS-analysen er behandlet av Kirkerådet i januar 2018.

Det jobbes kontinuerlig med å redusere risiko for økonomiske misligheter. Kirkemøtet har etablert Kontrollutvalg og internrevisjon etableres i 2018. Sammen med etablerte rutiner for forebygging, vurderes risikoen som lav.

FINANSIELL RISIKO

Dnk er i tett dialog med bevilgende myndigheter for å sikre tilstrekkelig driftskapital og tilfredsstillende likviditet. Det har vært nødvendig å ha stram økonomistyring og en viss grad av risikokapital i budsjettene for å redusere risiko gjennom 2017. Dnk har i 2017 plassert kapital hovedsakelig i bank og i pengemarked. Risiko for økonomisk tap i bank er vurdert som lav, og den er ytterligere redusert ved å plassere deler i pengemarked. Dette er plasseringer som gir lavere forventet avkastning enn alternativ plassering i mer risikofylte aktivaklasser. Kirkerådet vedtok en mer offensiv investeringsstrategi i januar 2018.

ÅRSREGNSKAPET

Dnk skal i tråd med Kirkelovens § 25 føre regnskap etter Regnskapslovens regler for øvrige foretak, men med unntak for føring av pensjonsordning. Unntaket er hjemlet i egen forskrift.

Siden Dnk ble etablert per 1. januar 2017, er 2017 det første regnskapsåret for Dnk.

Tidligere år har hver av de tidligere statlige virksomhetene som nå inngår i Dnk, rapportert regnskap etter kontantprinsippet i staten. Det foreligger derfor ikke sammenlignbart regnskap for foregående år.

RESULTAT

Dnk mottar det vesentligste av tilskudd til driften fra Kulturdepartementet. I tillegg mottar Dnk noe tilskudd fra Justisdepartementet. Øvrige tilskudd mottas fra Opplysningsvesenets fond og andre offentlige virksomheter.

Midlene går til å dekke kostnader i de tre tilskuddsgruppene som følger av Kirkemøtets budsjettreglement: Gruppe 1 Den norske kirke, Gruppe 2 Internasjonale og økumeniske organisasjoner, Gruppe 3 Andre institusjoner og kirkelige formål.

Om lag 75 prosent av tilskuddet tildeles egen virksomhet for å dekke lønns- og driftskostnader, og om lag 25 prosent er tilskudd som videreformidles til eksterne mottakere.

Samlede inntekter for Den norske kirke ble i 2017 kr 2 098,9 mill hvorav kr 2 076,1 mill er knyttet til tilskudd og resterende består av andre inntekter. Utbetalte tilskudd utgjorde i 2017 kr 491,3 mill og samlede lønnskostnader kr 1 315,7 mill. Øvrige driftskostnader utgjorde kr 227,8 mill, og netto finansinntekter utgjorde kr 8,7 mill.

I 2017 ble årsresultatet for den norske kirke kr 72,9 mill.

Den norske kirke har i 2017 styrt sitt aktivitetsnivå innenfor tildelte rammer med god margin. Videreføring av mindreforbruk fra hver enhet i 2016 og restriktiv økonomisk styring har gitt et overskudd på kr 72,8 mill. Dette inkluderer en økning i pensjonspremien for 2017 på om lag kr 30 mill over prognose som lå til grunn i 2017.

For 2018 er det allerede vedtatt en økning i tilskudd som gir rom for å videreføre Den norske kirke sitt aktivitetsnivå fra 2017. Det er da ikke tatt høyde for merkostnader knyttet til pensjonspremie inkludert solvenspremie estimert til kr 70 mill. Det vises til nærmere omtale under finansiell risiko.

BALANSE

Ved virksomhetsoverdragelsen pr 1. januar 2017 overtok Dnk eiendeler og forpliktelser knyttet til hver av enhetene. Dette gav en egenkapital i åpningsbalansen for Den norske kirke på kr 128,2 mill inklusive innskutt egenkapital på kr 100 mill. Totalbalansen per 1. januar 2017 var på kr 311,6 mill. Pr 31. desember 2017 er totalkapitalen på kr 510,7 mill hvorav kr 464,0 mill er likvide midler. Investeringsbehovet er lavt, og anleggsmidler utgjør under 10 prosent av totalbalansen ved utgangen av 2017. Dnk har tilfredsstillende likviditet på kort sikt, men er sårbar for vesentlige endringer i tilskudd og driftsaktiviteter.

KONTANTSTRØM

Likviditetsbeholdningen er i 2017 økt med kr 446,6 mill hvorav kr 100 mill gjelder innbetalt egenkapital. Kr 27,8 mill gjelder oppgjør fra staten for overtakelse av netto forpliktelser i åpningsbalansen pr 1. januar 2017. Kr 77,0 mill gjelder årets overskudd korrigert for avskrivninger. Til slutt nevnes kr 241,4 som gjelder øvrige periodiseringer. Vesentlige poster som inngår i øvrige periodiseringer er skyldig feriepengar på kr 125,6 mill og skyldige offentlige avgifter (skattetrekk og arbeidsgiveravgift for 6. termin 2017) på kr 73,2 mill. Av økning i likviditetsbeholdning er kr 225,0 mill plassert i pengemarkedsfond i påvente av Kirkerådets investeringsstrategi.

FORTSATT DRIFT

I henhold til kravene i Regnskapsloven, bekrefter Kirkerådet at det er grunnlag for fortsatt drift. Årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med dette.

ARBEIDSMILJØ

Ledelsen har fastsatt mål for HMS-arbeidet. Handlingsplan er utarbeidet på overordnet nivå. Bispedømmerådene er oppfordret til å utarbeide egne handlingsplaner. Arbeidsmiljøutvalg (AMU) er etablert, og det er opprettet regionale AMU (RAMU) i alle bispedømmer og Kirkerådets sekretariat. Det foreligger oversikt over verneområder og verneombud.

Det ble i 2017 ikke rapportert til AMU om skader og alvorlige ulykker. I 2017 ble det etablert rutiner for blant annet for varsling og avvikshåndtering. Rutiner for konflikthåndtering utarbeides i 2018.

Sykefraværet i 2017 var på 4,84 prosent.

YTRE MILJØ

Dnk sin virksomhet er i all hovedsak tjenesteleveranser, og driften har en begrenset forurensende effekt på det ytre miljø. Ved innkjøp legges det vekt på miljøvennlige alternativer der det er mulig. Kirkerådet og åtte av bispedømmene er Miljøfyrtårn-sertifiserte.

DISKRIMINERING

For alle ansatte ligger et generelt krav om medlemskap i Den norske kirke, men det er anledning til å søke om dispensasjon for enkelte stillinger. Ut over dette søkes mangfold både når det gjelder kjønn, etnisk bakgrunn og funksjonsevne.

LIKESTILLING

Likestilling blir tillagt vekt ved rekruttering og avlønning av ledere og medarbeidere i Dnk. Det arbeides løpende med informasjon og bevisstgjøring om aktuell diskrimineringslovgivning. I 2017 var det 37 prosent kvinner og 63 prosent menn blant de tilsatte. Det var 38 prosent kvinner og 62 prosent menn i ledelsen (inkluderer Kirkerådets sekretariat, med direktør, ass.direktør, direktører og seksjonssjefer, stiftsdirektører og avdelingsledere, personalsjefer og økonomisjefer på BDR). Blant biskopene er det 50 prosent kvinner og

50 prosent menn. I Dnk sitt styre, Kirkerådet, er det 9 kvinner og 6 menn, der lederen er kvinne og nestlederen er mann. For mer informasjon om likestillingssituasjonen i Dnk vises til Årsrapport for 2017.

FREMTIDIG UTVIKLING

Det er forventet at Stortinget vil sikre fremtidig forsvarlig drift av Dnk for å oppfylle Grunnlovens § 16. Dnk vil aktivt arbeide med å redusere kostnader og øke inntekter for å kunne oppfylle kirkens oppdrag. For å redusere kostnader, igangsatte Kirkerådet et effektiviseringsutvalg for merkantile funksjoner, høsten 2017. Rapporten fra utvalget ferdigstilles og behandles i 2018.

Kirkerådet har i sin plan for 2018 vedtatt en gjennomgang av organisering av fagressurser i Kirkerådets sekretariat og bispedømmerådene. Som ledd i å øke og sikre inntektene på lang sikt vedtok Kirkerådet i januar 2018 investeringsstrategi for Dnk sin kapital samt retningslinjer for samfunnsansvarlig finansforvaltning. Det arbeides også med nye fremtidige inntekter.

Oslo 16. mars 2018

Kristin Gunleiksrud Raaum
Leder

Harald Hegstad
Nestleder

Leif Christian Mæland Andersen
Kirkerådsmedlem

Karin-Elin Berg
Kirkerådsmedlem

Kjersti Brakestad Boge
Kirkerådsmedlem

Ole Kristian Bonden
Kirkerådsmedlem

Helga Haugland Byfuglien
Kirkerådsmedlem

Anne Berit Løvstad Evang
Kirkerådsmedlem

Anne Jorid Gjertsen
Kirkerådsmedlem

Agnes Sofie Gjeset
Kirkerådsmedlem

Linn Strømme Hummelvoll
Kirkerådsmedlem

Olav Myklebust
Kirkerådsmedlem

Jan Olav Olsen
Kirkerådsmedlem

Kari Helene Skog
Kirkerådsmedlem

Gunnar Winther
Kirkerådsmedlem

Jens-Petter Johnsen
Direktør

RESULTATREGNSKAP**DEN NORSKE KIRKE**

Beløp i 1000 kroner	Note	31.12.2017
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER		
Mottatt tilskudd	1	2 076 128
Annen driftsinntekt	1	22 824
Sum driftsinntekter		2 098 952
Utbetalt tilskudd	2	491 283
Varer for videralg		528
Lønnskostnad	3, 4	1 315 701
Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	5	4 538
Annen driftskostnad	3, 6, 10	222 708
Sum driftskostnader		2 034 758
Driftsresultat		64 194
Finansinntekter	7	8 733
Finanskostnader	7	52
Resultat av finansposter		8 682
Ordinært resultat		72 876
Årsresultat		72 876
OVERFØRINGER		
Avsatt til annen egenkapital	13	72 876
Sum overføringer		72 876

BALANSE**DEN NORSKE KIRKE**

Beløp i 1000 kroner	Note	31.12.2017	01.01.2017
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
IMMATERIELLE EIENDELER			
Medlemsregister/kirkebok	5	11 032	11 774
Sum immaterielle eiendeler		11 032	11 774
VARIGE DRIFTSMIDLER			
Leilighet	5	1 200	1 200
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	5	9 322	11 313
Sum varige driftsmidler		10 522	12 513
FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER			
Investeringer i aksjer og andeler	8	25 224	25 224
Sum finansielle anleggsmidler		25 224	25 224
Sum anleggsmidler		46 778	49 511
OMLØPSMIDLER			
FORDRINGER			
Kundefordringer	10	3 476	2 721
Fordring Staten	9	0	248 518
Andre kortsiktige fordringer	9	8 882	5 924
Sum fordringer		12 358	257 164
INVESTERINGER			
Andre finansielle instrumenter	11	225 000	0
Sum investeringer		225 000	0
Bankinnskudd, kontanter o.l.	12	226 592	4 974
Sum omløpsmidler		463 950	262 137
Sum eiendeler		510 728	311 648

BALANSE**DEN NORSKE KIRKE**

Beløp i 1000 kroner	Note	31.12.2017	01.01.2017
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
INNSKUTT EGENKAPITAL			
Bunden kapital	13	25 100	25 100
Annen innskutt egenkapital	13	100 000	100 000
Sum innskutt egenkapital		125 100	125 100
OPPTJENT EGENKAPITAL			
Annen egenkapital	13	75 994	3 117
Sum opptjent egenkapital		75 994	3 117
Sum egenkapital		201 094	128 217
GJELD			
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		26 768	38
Skyldig offentlige avgifter		73 311	90
Annen kortsiktig gjeld	9	209 556	183 303
Sum kortsiktig gjeld		309 635	183 431
Sum gjeld		309 635	183 431
Sum egenkapital og gjeld		510 728	311 648

BALANSE

DEN NORSKE KIRKE

Oslo, 16.03.2018
Styret i Den norske kirke

Kristin Gunleiksrud Raaum
Leder

Harald Hegstad
Nestleder

Leif Christian Mæland Andersen
Kirkerådsmedlem

Karin-Elin Berg
Kirkerådsmedlem

Kjersti Brakestad Boge
Kirkerådsmedlem

Ole Kristian Bonden
Kirkerådsmedlem

Helga Haugland Byfuglien
Kirkerådsmedlem

Anne Berit Løvstad Evang
Kirkerådsmedlem

Anne Jorid Gjertsen
Kirkerådsmedlem

Agnes Sofie Gjeset
Kirkerådsmedlem

Linn Strømme Hummelvoll
Kirkerådsmedlem

Olav Myklebust
Kirkerådsmedlem

Jan Olav Olsen
Kirkerådsmedlem

Kari Helene Skog
Kirkerådsmedlem

Gunnar Winther
Kirkerådsmedlem

Jens-Petter Johnsen
Direktør

INDIREKTE KONTANTSTRØM

DEN NORSKE KIRKE

Beløp i 1000 kroner	Note	2017
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER		
Resultat		72 876
Ordinære avskrivninger		4 538
Endring i kundefordringer		-755
Endring i leverandørgjeld		26 730
Endring i andre tidsavgrensningsposter		345 034
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		448 423
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER		
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler		-1 805
Utbetalinger ved kjøp av andre investeringer		-225 000
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-226 805
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter		221 618
Beh. av kont. og kontantekvivalenter ved per. begynnelse		4 974
Beh. av kont. og kontantekvivalenter ved per. slutt		226 592

REGLVERK

Årsregnskapet for Den norske kirke (Dnk) er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk. I medhold av kirkeloven § 25 fjerde ledd har kulturdepartementet gjort unntak fra regnskapslovens bestemmelser om regnskapsføring av pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader. Det er i forskrift fastsatt at Dnk sine pensjonsforpliktelser ikke skal føres i balansen, men utførlig opplyses om i note for å sikre relevant og nødvendig informasjon til regnskapsbrukere. Dnk er ikke skattepliktig.

OMORGANISERING

Den 1. januar 2017 ble 14 statlige enheter knyttet til trossamfunnet Den norske kirke skilt ut fra staten og overført til rettssubjektet Dnk. Det vises til nærmere omtale i årsberetningen.

Som ledd i omorganiseringen ble også eiendeler og gjeld knyttet til de statlige enhetene overført til rettssubjektet Dnk. Før omorganiseringen utarbeidet hver enhet selvstendige regnskap etter kontantprinsippet. Regnskapsåret 2017 er første regnskapsår hvor det utarbeides et samlet årsregnskap for rettssubjektet Dnk og hvor regnskapsprinsippet legges til grunn.

ÅPNINGSBALANSEN

Åpningsbalansen per 01.01.2017 er satt opp etter regnskapslovens regler med dertil periodisering av inntekter og kostnader. Markedsverdi er lagt til grunn der bokført verdi ikke er representativt. Regnskapsåret 2017 er rettssubjektet Dnk sitt første driftsår. Årsregnskapet viser derfor ikke sammenlignbare tall.

BRUK AV ESTIMATER

Områder som i stor grad inneholder skjønnsmessige vurderinger, forutsetninger eller estimater som er vesentlige for årsregnskapet, er beskrevet i note. Det er i begrenset omfang benyttet estimater og forutsetninger ved utarbeidelse av årsregnskapet for Dnk

INNTEKTER

Inntekter består i det vesentligste av tilskudd fra staten, samt noe tilskudd fra andre virksomheter. Tilskuddene inntektsføres på vedtakstidspunktet eller ved oppfyllelse av andre vilkår gitt i vedtak til tilskuddene.

Øvrige inntekter består av salg av varer og tjenester, leieinntekter, gaver etc. Inntektsføring skjer på leveransetidspunkte .

LEASING

Foretaket har kun operasjonell leasing. Leasingutgifter kostnadsføres løpende som driftskostnad.

KLASSIFISERING OG VURDERING AV ANLEGGSMIDLER

Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie og bruk.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost, fratrukket avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets økonomiske levetid.

Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Varige driftsmidler nedskrives til gjenvinnbart beløp ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Det er ikke foretatt nedskrivninger av varige driftsmidler.

KLASSIFISERING OG VURDERING AV OMLØPSMIDLER

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen.

Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på transaksjonstidspunktet.

FORDRINGER

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. Det gjøres i tillegg vurdering av behovet for en generell tapsavsetning.

PENSJONER - YTELSESDORDNING

Dnk har pensjonsforpliktelser finansiert med sikrede ordninger.

Det er i forskrift fastsatt av Kulturdepartementet den 4. oktober 2016 gitt fritak for bokføring av pensjonsforpliktelser for Dnk. Krav til noteopplysninger er opprettholdt og skal utarbeides i tråd med Norsk Regnskapsstandard 6 om pensjonskostnader. Pensjonsforpliktelsen og estimert pensjonskostnad iht aktuarberegningen framgår av note. Bokført pensjonskostnad svarer til betalt pensjonspremie og er klassifisert som lønnskostnader.

AKSJER OG ANDELER

Aksjer og andeler vurdert som omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi på balansedagen. Mottatt utbytte og andre utdelinger fra selskapene inntektsføres som finansinntekt.

BETINGEDE UTFALL

Betingede utfall regnskapsføres når kostnaden anses sannsynlig og utfallet kan estimeres.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter og bankinnskudd.

NOTER

Beløp i notene er alle oppgitt i 1000 kroner.

Note 1 Driftsinntekter

Mottatt tilskudd:	2017
Tilskudd fra statlige virksomheter	2 065 737
Tilskudd fra fylker og kommuner	6 165
Tilskudd fra organisasjoner og stiftelser	4 226
Sum mottatt tilskudd	2 076 128
 Annen driftsinntekt:	
Varesalg	2 391
Tjenestesalg	16 376
Leieinntekter m.m.	1 462
Andre inntekter	2 596
Sum annen driftsinntekt	22 824

Note 2 Utbetalte tilskudd

Dnk har i 2017 utbetalt tilskudd kr 491 283' til ulike formål. Av dette utgjør 89,5 % tildelinger til samtlige fellesråd og sokn over hele landet. Tilskudd til fellesråd og sokn gis ut fra gitte fordelingsnøkler. 5,2 % av utbetalt tilskudd tildeles domkirkene og andre eksterne enheter. Resterende 5,3 % av utbetalt tilskudd gis til eksterne enheter etter søknader og andre avtaler.

Utbetalte tilskudd:	2017
Trosopplæring	302 930
Diakoni	51 997
Undervisning	83 172
Kirkemusikk	1 811
Domkirker	5 000
Internasjonale økumeniske organisasjoner	9 393
Andre institusjoner og kirkelige formål	20 355
Opplysningsvesenets fond	6 822
Andre ideelle formål	9 804
Sum utbetalte tilskudd	491 283

Note 3 Lønnskostnader og ytelser, godtgjørelser til direktør, styret og revisor

Lønnskostnader	2017
Lønninger	1 000 379
Arbeidsgiveravgift	144 238
Pensjonskostnader	154 917
Andre ytelser	16 167
Sum lønnskostnader	1 315 701

Den norske kirke har i 2017 1628 årsverk.

Ytelser til ledende personer	Direktør	Styret
Lønn	1 125	5 047
Pensjonskostnader	0	2 690
Annen godtgjørelse	0	0
Sum ytelser til ledende personer	1 125	7 737

Det er ikke inngått avtale om etterlønn, bonuser, lån, sikkerhetsstillelse o.l. til fordel for direktør eller styremedlemmer. Direktør er medlem av Dnk sin pensjonsordning. På grunn av alder er pensjonsopptjening fullt ut innbetalt tidligere år.

REVISOR

Kostnadsført revisjonshonorar inkludert MVA for 2017 utgjør kr 188'.

I tillegg kommer honorar for andre tjenester inkludert MVA med kr 1 441'.

Note 4 Ytelsespensjon

Den norske kirke (Dnk) er unntatt kravet om å balanseføre sikrede pensjonsforpliktelser. Det vises til prinsippnote.

Dnk har ytelsespensjonsordning for sine ansatte gjennom Statens pensjonskasse.

Per 31.12.2017 var 1 724 personer knyttet til ordningen, av dette var 1 638 personer ansatt og 86 personer var pensjonister. Ordningen omfatter alderspensjon fra fylte 67 år og løper livsvarig. Ordningen inkluderer også uføre-, etterlatte- og barnepensjon.

Aktuarberegningen fra aktuarseksjonen i Statens pensjonskasse med forutsetninger per september 2017 er lagt til grunn for presentasjon av Dnk sin pensjonsforpliktelse.

Pensjonskostnader i note 3 utgjør innbetalt premie og avviker derfor fra pensjonskostnader i aktuarberegningen.

Beregning av årets pensjonskostnad:	2017
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	108 857
Arbeidsgiveravgift	13 796
Årets pensjonsopptjening	122 653
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsene	49 222
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-63 982
Årets finansposter	-14 760
Sum årets pensjonskostnad i resultatregnskapet	107 893
Administrasjonskostnader	3 750
Årets pensjonskostnad inkl. adm.kostnad	111 643
 Sum årets pensjonskostnader	 111 643

Netto pensjonsforpliktelse ved årets slutt	2017
Pensjonsforpliktelse	2 364 674
Pensjonsmidler	-1 733 082
Netto pensjonsforpliktelse	631 592
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	89 054
Netto pensjonsforpliktelse inkl. AGA	720 647

Endringer i pensjonsforpliktelse	2017
Pensjonsforpliktelse ved årets begynnelse	2 147 209
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	108 857
Pensjonsutbetalinger	-14 240
Rentekostnad	49 222
Aktuarmessig gevinst (tap) økonomiske forutsetninger	73 626
Endring i pensjonsforpliktelse ved årets slutt	2 364 674

Endringer i pensjonsmidler	2017
Pensjonsmidler ved årets begynnelse	1 530 000
Administrasjonskostnader	-3 750
Pensjonsutbetalinger	-14 240
Innbetalinger	157 090
Renteinntekt på pensjonsmidler	63 982
Aktuarmessig gevinst (tap) økonomiske forutsetninger	0
Endring i pensjonsmidler ved årets slutt	1 733 082

Økonomiske forutsetninger	01.01.2017	31.12.2017
Diskonteringsrente	2,30%	2,30%
Forventet avkastning på pensjonsmidler	4,00%	4,00%
Årlig lønnsvekst	2,50%	2,50%
Årlig forventet regulering av alders- og etterlattepensjon over 67 år under utbetaling	1,50%	1,50%
Årlig forventet G-regulering, regulering av AFP, uføre- og etterlattepensjoner under 67 år	3,50%	3,50%

Demografiske data	01.01.2017	31.12.2017
Antall yrkesaktive	1 686	1 638
Gjennomsnittsalder - yrkesaktive	51	51
Sum pensjonsgrunnlag	1 008 263	1 003 539
Gjennomsnittlig lønn	598	613
Antall pensjonister	38	86
Antall oppsatte	0	0

Note 5 Anleggsmidler

	Medlemsregister/ Kirkebok	Driftsløsøre, inventar o.a. utsyr	Leilighet	Sum varige driftsmidler
Anskaffelseskost 01.01.2017	11 774	11 313	1 200	24 287
Tilgang	1 678	127	0	1 805
Avgang	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.2017	13 452	11 440	1 200	26 092
Akkumulerte avskrivninger	2 420	2 118	0	4 538
Bokført verdi per 31.12.2017	11 032	9 322	1 200	21 554
Årets avskrivninger	2 420	2 118	0	4 538
Avskrivningssatser	20 %	10-30%	0 %	

Note 6 Spesifikasjon av annen driftskostnad

	2017
Tjenestereiser m.m.	53 794
Kjøp av tjenester	47 795
Informasjon og kommunikasjonsteknologi	40 840
Leie lokaler og utstyr	32 208
Kurs og seminar	18 265
Driftsmateriell m.m.	12 536
Oppvarming, renhold og renovasjon	3 098
Kontingenter	1 880
Vedlikehold	1 709
Honorarer for revisjon og andre tjenester	1 628
Andre driftskostnader	8 955
Sum annen driftskostnad	222 708

Andre driftskostnader består i hovedsak av telefonkostnader, reklame, forsikringer, representasjon, gaver og tapsavsetning fordringer.

Note 7 Spesifikasjon av finansposter

Finansinntekter	2017
Renteinntekt	8 729
Finansinntekt (agio)	4
Sum finansinntekter	8 733

Finanskostnader	2017
Rentekostnad	24
Finanskostnad (disagio)	28
Sum finanskostnader	52

Note 8 Langsiktige verdipapirer

	Anskaffelses kost	Balanseført verdi
Anleggsmidler		
Skrim Vann og Avløpsselskap AS: 1 aksje, 0,082% eierandel	12	12
Regionalt pilegrimssenter Stiklestad AS: 25 aksjer, 7,69% eierandel	13	13
Kirkepartner IKT A/S: 819 aksjer, 18,2% eierandel	100	100
Den norske kirkes landsfond	25 100	25 100
Sum langsiktige verdipapirer	25 224	25 224

Midlene til Den norske kirkes landsfond forvaltes av Alfred Berg Kapitalforvaltning med fordeling på aksjefond, rentefond og pengemarkedsfond. Markedsverdien av Den norske kirkes landsfond per 31.12.2017 er kr 27.709'.

Note 9 Fordringer og gjeld

Kortsiktige fordringer	31.12.2017	01.01.2017
Avsetning refusjon sykelønn	2 264	3 247
Forskuddsbetalte kostnader	1 852	20
Annen fordring	4 766	2 657
Fording Staten	0	248 518
Sum kortsiktige fordringer	8 882	254 443

Fordring på staten gjelder innskutt egenkapital og oppgjør for overtakelse av netto forpliktelser i åpningsbalansen.

Kortsiktig gjeld	31.12.2017	01.01.2017
Skyldig lønn og feriepenger	150 193	150 961
Skylding pensjonspremie	28 529	0
Periodisert øremerket tilskudd	816	23 479
Annen gjeld	30 019	8 864
Sum kortsiktig gjeld	209 556	183 303

Note 10 Kundefordringer

	31.12.2017	01.01.2017
Kundefordringer til pålydende	3 476	2 721
Balanseført verdi av kundefordringer 31.12	3 476	2 721
Endring i avsetning til tap	656	0
Realiserte tap	19	0
Sum resultatførte tap på krav	675	0

Kostnadsført tap er klassifisert som annen driftskostnad i regnskapet.

Note 11 Kortsiktige verdipapirer

	Anskaffelses kost	Markeds verdi	Balanseført verdi
Omløpsmidler			
KLP Pengemarked	75 000	75 202	75 000
Storebrand Likviditet	75 000	75 220	75 000
Alfred Berg Pengemarked	75 000	75 182	75 000
Sum kortsiktige verdipapirer	225 000	225 604	225 000

Omløpsmidler er vurdert til laveste anskaffelseskost og virkelig verdi.

Note 12 Bankinnskudd

Innestående midler på skattetrekkskonto (bundne midler) er per 31.12.2017 kr 45 908'.

Note 13 Egenkapital

	Bunden kapital	Innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Innskutt EK ved etablering	25 100	100 000	3 117	128 217
Pr 01.01.2017	25 100	100 000	3 117	128 217
Årets resultat	0	0	72 876	72 876
Pr 31.12.2017	25 100	100 000	75 994	201 094

Note 14 Betingede utfall

Den norske kirke er ikke involvert i rettstvister og saksbehandling vedrørende omtvistede krav, herunder erstatningskrav.

Del VI. Årsberetning og resultatregnskap

ÅRSBERETNING 2017 FOR RETTSSUBJEKTET DEN NORSKE KIRKE

OM VIRKSOMHETEN

Rettssubjektet Den norske kirke (Dnk) omfatter den tidligere statlige virksomheten av trossamfunnet Den norske kirke. Fra 1. januar 2017 ble følgende enheter: 11 bispedømmer, Kirkerådet, Bispemøtet, Svalbard kirke og Kirkelig utdanningssenter i Nord (KUN) med ca 1600 ansatte i hele Norge og på Svalbard i tillegg til noen eiendeler skilt ut fra staten og overført til rettssubjektet Dnk som ble virksom fra samme dag. Det følger av Kirkelovens § 25 at *«Kirkerådet har ansvaret for at økonomiforvaltningen og økonomistyringen av de midlene som Kirkemøtet disponerer, er forsvarlig. Kirkerådet fastsetter regnskapet. For regnskapet gjelder regnskapsloven om ikke departementet har fastsatt andre bestemmelser i forskrift. Kirkerådet skal ha en daglig leder av virksomheten.»* Kulturdepartementet har i tillegg fastsatt *«Forskrift om rekneskapsføring av pensjonsutgifter for Den norske kyrkja (rettssubjektet Den norske kyrkja)»*.

Den kirkehistoriske forvaltningsreformen flyttet arbeidsgiveransvaret for alle kirkens statsansatte til det nyopprettede rettssubjekt og med Kirkerådet som styre og med Kirkemøtet som det øverste representative og besluttede organet for Den norske kirke på nasjonalt nivå.

Formålet med rammebevilgningen fra Kulturdepartementet er å støtte opp under Den norske kirke som folkekirke i samsvar med Grunnloven § 16. I Prop. S 1 (2016-2017) er det ut fra dette gitt følgende retningsgivende mål for anvendelsen av bevilgningen:

- Den norske kirke skal være en landsdekkende, lokalt forankret kirke.
- Den norske kirke skal ha en oppslutning som bekrefter dens karakter som folkekirke.
- Den norske kirke skal formidle evangelisk-luthersk tro og tradisjon og tilby trosopplæring til alle dømte barn.
- Den norske kirke skal være organisert i samsvar med demokratiske prinsipper og verdier.

Ved utgangen av 2017 hadde Den norske kirke 3 884 652 medlemmer og tilhørige, hvorav 3 740 920 er bosatt i Norge. Dette utgjør 71 prosent av den norske befolkningen. Dnk skal sørge for prestatjeneste til alle 1 204 sokn, i tillegg kommer det syv døvemenigheter, Bymenigheten Sandnes, Saemien Åålmege og Svalbard kirke. Døvemenigheten er eget prosti. Dnk skal også forvalte medlemsregister, gi faglig og økonomisk støtte til trosopplæring og annen trosformidling og diakonalt arbeid, samt ivareta det kirkelige demokrati som sine hovedaktiviteter. Det er ved utgangen av 2017 totalt 1443 faste årsverk i Dnk, hvorav 1 207 er prester og 236 er ansatte i fag- og administrative stillinger.

I Statsbudsjettet for 2018 er det bevilget tilskudd til Dnk som tilsvarer et aktivitetsnivå tilsvarende som i 2017. Kirkerådet fordeler tilskuddet videre til fellesoppgaver som utføres i regi av Kirkerådet og bispedømmerådene. Tilskuddet har i sin helhet gått til finansiering av virksomheten og videreformidling av tilskudd til eksterne mottakere i sokn, fellesråd eller andre i tråd med vedtak og avtaler.

De 11 bispedømmene har hvert sitt kontor, med hver sin stiftsdirektør som daglig leder. Bispedømmekontorene ligger i Fredrikstad, Oslo, Hamar, Tønsberg, Kristiansand, Stavanger, Bergen, Molde, Trondheim, Bodø og Tromsø. Kirkerådet har sin virksomhet i Oslo, mens avdeling for samisk kirkelig er lokalisert i Tromsø. KUN er lokalisert i Tromsø, og Svalbard kirke er lokalisert på Svalbard.

I 2017 var den administrative driften preget av virksomhetsoverdragelsen, overflytting til nye systemer og rutiner for alle ansatte, felles arkiverings-, budsjetterings- og rapporteringssystemer.

Ledelsen kjenner ikke til noen forhold av viktighet for å bedømme organisasjonens stilling og resultat som ikke fremgår av regnskapet og balansen med noter. Det er heller ikke etter regnskapsperiodens utgang inntrådt forhold som etter ledelsens syn har betydning ved bedømmelse av regnskapet.

RISIKO OG RISIKOSTYRING

Ulike deler av Dnk sin virksomhet er utsatt for ulik grad av risiko. Dette gjelder både risikostyring for Dnk og finansiell risiko.

RISIKOSTYRING I DNK

Dnk er avhengig av et godt omdømme for sikre troverdighet og opprettholde tillit blant medlemmene i Den norske kirke, lovgivende og bevilgende myndigheter, i samfunnet og for å sikre fremtidig rekruttering.

For den samlede driften og for større prosjekter blir det gjort egne risikoanalyser som ligger til grunn for planlegging og risikostyring. I «Prosjekt 2017», prosjektnavn for virksomhetsoverdragelsen, var risikostyring avgjørende for å få en tilfredsstillende virksomhetsoverdragelse til rett tid og innenfor budsjett.

For 2018 er det gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) av hele Dnk sin drift. Det blir gjort på fem områder: Økonomiske rammer, kapitalforvaltning og likviditetsstyring, Internkontroll og økonomiforvaltning, HMS og arbeidsgiver, Plan- og måloppnåelse, og Personvern. ROS-analysen er behandlet av Kirkerådet i januar 2018.

Det jobbes kontinuerlig med å redusere risiko for økonomiske misligheter. Kirkemøtet har etablert Kontrollutvalg og internrevisjon etableres i 2018. Sammen med etablerte rutiner for forebygging, vurderes risikoen som lav.

FINANSIELL RISIKO

Dnk er i tett dialog med bevilgende myndigheter for å sikre tilstrekkelig driftskapital og tilfredsstillende likviditet. Det har vært nødvendig å ha stram økonomistyring og en viss grad av risikokapital i budsjettene for å redusere risiko gjennom 2017. Dnk har i 2017 plassert kapital hovedsakelig i bank og i pengemarked. Risiko for økonomisk tap i bank er vurdert som lav, og den er ytterligere redusert ved å plassere deler i pengemarked. Dette er plasseringer som gir lavere forventet avkastning enn alternativ plassering i mer risikofylte aktivaklasser. Kirkerådet vedtok en mer offensiv investeringsstrategi i januar 2018.

ÅRSREGNSKAPET

Dnk skal i tråd med Kirkelovens § 25 føre regnskap etter Regnskapslovens regler for øvrige foretak, men med unntak for føring av pensjonsordning. Unntaket er hjemlet i egen forskrift.

Siden Dnk ble etablert per 1. januar 2017, er 2017 det første regnskapsåret for Dnk.

Tidligere år har hver av de tidligere statlige virksomhetene som nå inngår i Dnk, rapportert regnskap etter kontantprinsippet i staten. Det foreligger derfor ikke sammenlignbart regnskap for foregående år.

RESULTAT

Dnk mottar det vesentligste av tilskudd til driften fra Kulturdepartementet. I tillegg mottar Dnk noe tilskudd fra Justisdepartementet. Øvrige tilskudd mottas fra Opplysningsvesenets fond og andre offentlige virksomheter.

Midlene går til å dekke kostnader i de tre tilskuddsgruppene som følger av Kirkemøtets budsjettreglement: Gruppe 1 Den norske kirke, Gruppe 2 Internasjonale og økumeniske organisasjoner, Gruppe 3 Andre institusjoner og kirkelige formål.

Om lag 75 prosent av tilskuddet tildeles egen virksomhet for å dekke lønns- og driftskostnader, og om lag 25 prosent er tilskudd som videreformidles til eksterne mottakere.

Samlede inntekter for Den norske kirke ble i 2017 kr 2 098,9 mill hvorav kr 2 076,1 mill er knyttet til tilskudd og resterende består av andre inntekter. Utbetalte tilskudd utgjorde i 2017 kr 491,3 mill og samlede lønnskostnader kr 1 315,7 mill. Øvrige driftskostnader utgjorde kr 227,8 mill, og netto finansinntekter utgjorde kr 8,7 mill.

I 2017 ble årsresultatet for den norske kirke kr 72,9 mill.

Den norske kirke har i 2017 styrt sitt aktivitetsnivå innenfor tildelte rammer med god margin. Videreføring av mindreforbruk fra hver enhet i 2016 og restriktiv økonomisk styring har gitt et overskudd på kr 72,8 mill. Dette inkluderer en økning i pensjonspremien for 2017 på om lag kr 30 mill over prognose som lå til grunn i 2017.

For 2018 er det allerede vedtatt en økning i tilskudd som gir rom for å videreføre Den norske kirke sitt aktivitetsnivå fra 2017. Det er da ikke tatt høyde for merkostnader knyttet til pensjonspremie inkludert solvenspremie estimert til kr 70 mill. Det vises til nærmere omtale under finansiell risiko.

BALANSE

Ved virksomhetsoverdragelsen pr 1. januar 2017 overtok Dnk eiendeler og forpliktelser knyttet til hver av enhetene. Dette gav en egenkapital i åpningsbalansen for Den norske kirke på kr 128,2 mill inklusive innskutt egenkapital på kr 100 mill. Totalbalansen per 1. januar 2017 var på kr 311,6 mill. Pr 31. desember 2017 er totalkapitalen på kr 510,7 mill hvorav kr 464,0 mill er likvide midler. Investeringsbehovet er lavt, og anleggsmidler utgjør under 10 prosent av totalbalansen ved utgangen av 2017. Dnk har tilfredsstillende likviditet på kort sikt, men er sårbar for vesentlige endringer i tilskudd og driftsaktiviteter.

KONTANTSTRØM

Likviditetsbeholdningen er i 2017 økt med kr 446,6 mill hvorav kr 100 mill gjelder innbetalt egenkapital. Kr 27,8 mill gjelder oppgjør fra staten for overtakelse av netto forpliktelser i åpningsbalansen pr 1. januar 2017. Kr 77,0 mill gjelder årets overskudd korrigert for avskrivninger. Til slutt nevnes kr 241,4 som gjelder øvrige periodiseringer. Vesentlige poster som inngår i øvrige periodiseringer er skyldig feriepengar på kr 125,6 mill og skyldige offentlige avgifter (skattetrekk og arbeidsgiveravgift for 6. termin 2017) på kr 73,2 mill. Av økning i likviditetsbeholdning er kr 225,0 mill plassert i pengemarkedsfond i påvente av Kirkerådets investeringsstrategi.

FORTSATT DRIFT

I henhold til kravene i Regnskapsloven, bekrefter Kirkerådet at det er grunnlag for fortsatt drift. Årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med dette.

ARBEIDSMILJØ

Ledelsen har fastsatt mål for HMS-arbeidet. Handlingsplan er utarbeidet på overordnet nivå. Bispedømmerådene er oppfordret til å utarbeide egne handlingsplaner. Arbeidsmiljøutvalg (AMU) er etablert, og det er opprettet regionale AMU (RAMU) i alle bispedømmer og Kirkerådets sekretariat. Det foreligger oversikt over verneområder og verneombud.

Det ble i 2017 ikke rapportert til AMU om skader og alvorlige ulykker. I 2017 ble det etablert rutiner for blant annet for varsling og avvikshåndtering. Rutiner for konflikthåndtering utarbeides i 2018.

Sykefraværet i 2017 var på 4,84 prosent.

YTRE MILJØ

Dnk sin virksomhet er i all hovedsak tjenesteleveranser, og driften har en begrenset forurensende effekt på det ytre miljø. Ved innkjøp legges det vekt på miljøvennlige alternativer der det er mulig. Kirkerådet og åtte av bispedømmene er Miljøfyrtårn-sertifiserte.

DISKRIMINERING

For alle ansatte ligger et generelt krav om medlemskap i Den norske kirke, men det er anledning til å søke om dispensasjon for enkelte stillinger. Ut over dette søkes mangfold både når det gjelder kjønn, etnisk bakgrunn og funksjonsevne.

LIKESTILLING

Likestilling blir tillagt vekt ved rekruttering og avlønning av ledere og medarbeidere i Dnk. Det arbeides løpende med informasjon og bevisstgjøring om aktuell diskrimineringslovgivning. I 2017 var det 37 prosent kvinner og 63 prosent menn blant de tilsatte. Det var 38 prosent kvinner og 62 prosent menn i ledelsen (inkluderer Kirkerådets sekretariat, med direktør, ass.direktør, direktører og seksjonssjefer, stiftsdirektører og avdelingsledere, personalsjefer og økonomisjefer på BDR). Blant biskopene er det 50 prosent kvinner og

50 prosent menn. I Dnk sitt styre, Kirkerådet, er det 9 kvinner og 6 menn, der lederen er kvinne og nestlederen er mann. For mer informasjon om likestillingssituasjonen i Dnk vises til Årsrapport for 2017.

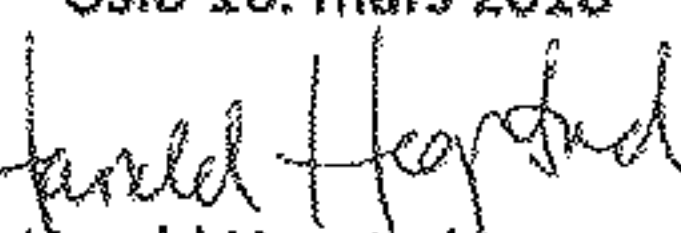
FREMTIDIG UTVIKLING

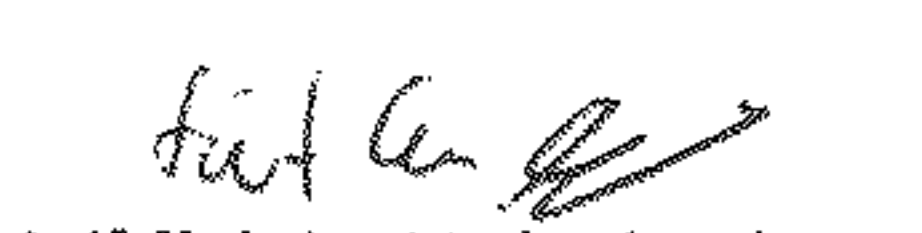
Det er forventet at Stortinget vil sikre fremtidig forsvarlig drift av Dnk for å oppfylle Grunnlovens § 16. Dnk vil aktivt arbeide med å redusere kostnader og øke inntekter for å kunne oppfylle kirkens oppdrag. For å redusere kostnader, igangsatte Kirkerådet et effektiviseringsutvalg for merkantile funksjoner, høsten 2017. Rapporten fra utvalget ferdigstilles og behandles i 2018.

Kirkerådet har i sin plan for 2018 vedtatt en gjennomgang av organisering av fagressurser i Kirkerådets sekretariat og bispedømmerådene. Som ledd i å øke og sikre inntektene på lang sikt vedtok Kirkerådet i januar 2018 investeringsstrategi for Dnk sin kapital samt retningslinjer for samfunnsansvarlig finansforvaltning. Det arbeides også med nye fremtidige inntekter.

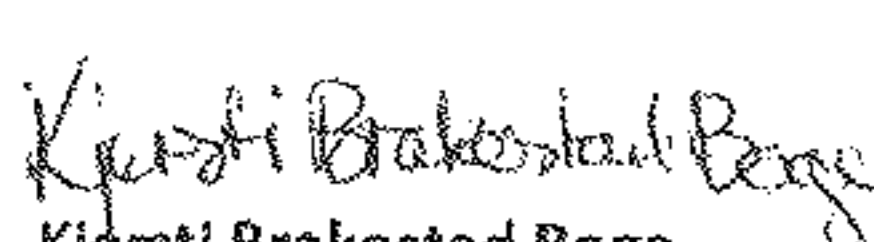
Oslo 16. mars 2018

Kristin Gunleiksrud Raaum
Leder

Harald Hegstad
Nestleder

Leif Christian Mæland Andersen
Kirkerådsmedlem

Karin-Elin Berg
Kirkerådsmedlem

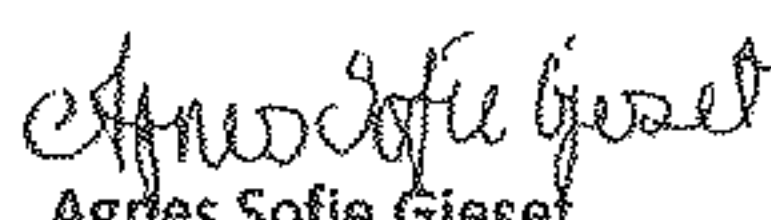

Kjersti Brakestad Borge
Kirkerådsmedlem

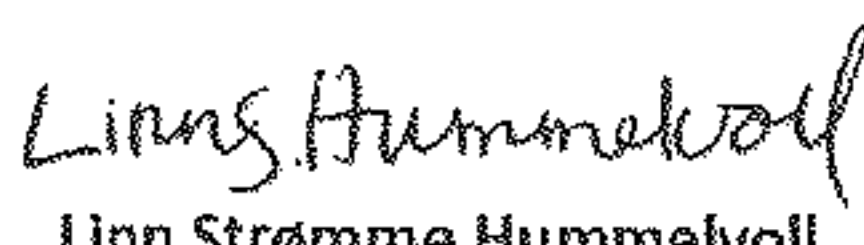

Ole Kristian Bonden
Kirkerådsmedlem

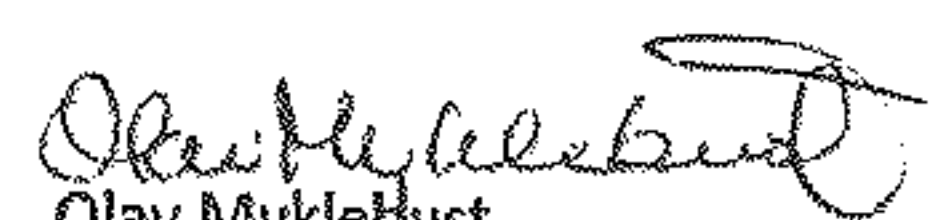

Helga Haugland Byfuglien
Kirkerådsmedlem

Anne Berit Løvstad Evang
Kirkerådsmedlem

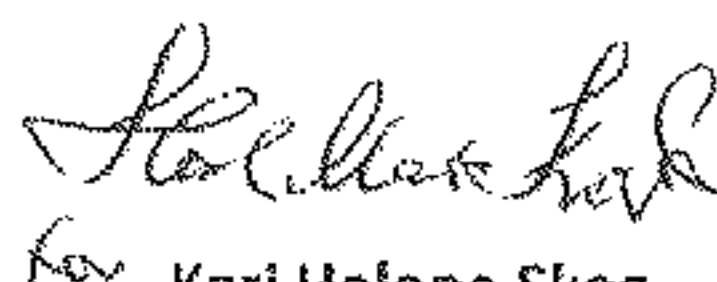

Anne Jorid Gjertsen
Kirkerådsmedlem

Agnes Sofie Gjeset
Kirkerådsmedlem

Linn Strømme Hummelvoll
Kirkerådsmedlem

Olav Myklebust
Kirkerådsmedlem

Jan Olav Olsen
Kirkerådsmedlem

Kari Helene Skog
Kirkerådsmedlem

Gunnar Winther
Kirkerådsmedlem

Jens-Petter Johnsen
Direktør

RESULTATREGNSKAP**DEN NORSKE KIRKE**

Beløp i 1000 kroner	Note	31.12.2017
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER		
Mottatt tilskudd	1	2 076 128
Annen driftsinntekt	1	22 824
Sum driftsinntekter		2 098 952
Utbetalt tilskudd	2	491 283
Varer for videralg		528
Lønnskostnad	3, 4	1 315 701
Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	5	4 538
Annen driftskostnad	3, 6, 10	222 708
Sum driftskostnader		2 034 758
Driftsresultat		64 194
Finansinntekter	7	8 733
Finanskostnader	7	52
Resultat av finansposter		8 682
Ordinært resultat		72 876
Årsresultat		72 876
OVERFØRINGER		
Avsatt til annen egenkapital	13	72 876
Sum overføringer		72 876

BALANSE**DEN NORSKE KIRKE**

Beløp i 1000 kroner	Note	31.12.2017	01.01.2017
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
IMMATERIELLE EIENDELER			
Medlemsregister/kirkebok	5	11 032	11 774
Sum immaterielle eiendeler		11 032	11 774
VARIGE DRIFTSMIDLER			
Leilighet	5	1 200	1 200
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	5	9 322	11 313
Sum varige driftsmidler		10 522	12 513
FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER			
Investeringer i aksjer og andeler	8	25 224	25 224
Sum finansielle anleggsmidler		25 224	25 224
Sum anleggsmidler		46 778	49 511
OMLØPSMIDLER			
FORDRINGER			
Kundefordringer	10	3 476	2 721
Fordring Staten	9	0	248 518
Andre kortsiktige fordringer	9	8 882	5 924
Sum fordringer		12 358	257 164
INVESTERINGER			
Andre finansielle instrumenter	11	225 000	0
Sum investeringer		225 000	0
Bankinnskudd, kontanter o.l.	12	226 592	4 974
Sum omløpsmidler		463 950	262 137
Sum eiendeler		510 728	311 648

BALANSE**DEN NORSKE KIRKE**

Beløp i 1000 kroner	Note	31.12.2017	01.01.2017
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
INNSKUTT EGENKAPITAL			
Bunden kapital	13	25 100	25 100
Annen innskutt egenkapital	13	100 000	100 000
Sum innskutt egenkapital		125 100	125 100
OPPTJENT EGENKAPITAL			
Annen egenkapital	13	75 994	3 117
Sum opptjent egenkapital		75 994	3 117
Sum egenkapital		201 094	128 217
GJELD			
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		26 768	38
Skyldig offentlige avgifter		73 311	90
Annen kortsiktig gjeld	9	209 556	183 303
Sum kortsiktig gjeld		309 635	183 431
Sum gjeld		309 635	183 431
Sum egenkapital og gjeld		510 728	311 648

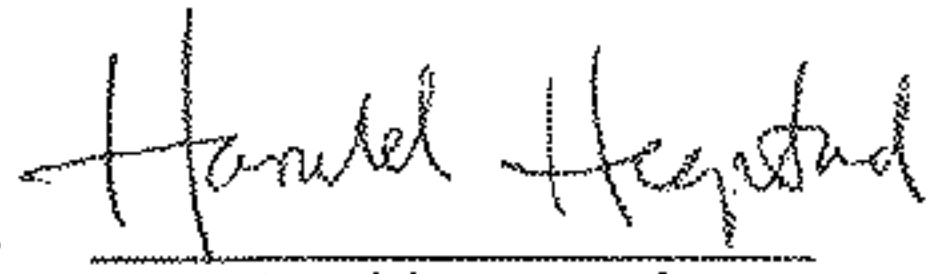
BALANSE

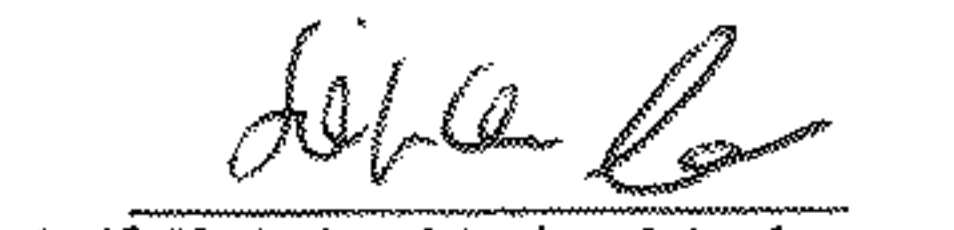
DEN NORSKE KIRKE

Oslo, 16.03.2018

Styret i Den norske kirke

Kristin Gunleiksrud Raaum
Leder

Harald Hegstad
Nestleder

Leif Christian Mæland Andersen
Kirkerådsmedlem

Karin-Elin Berg
Kirkerådsmedlem

Kjersti Brakestad Boge
Kirkerådsmedlem

Ole Kristian Bonden
Kirkerådsmedlem

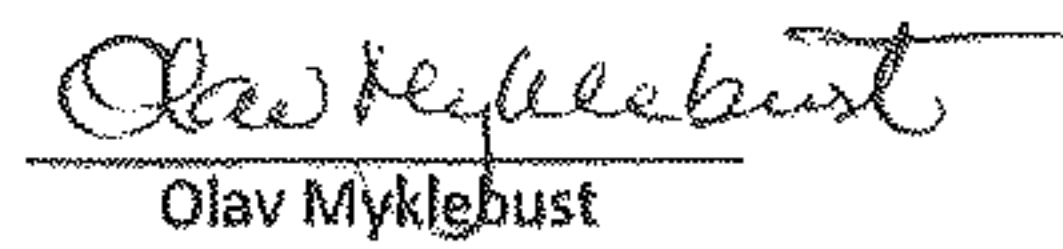

Helga Haugland Byfuglien
Kirkerådsmedlem

Anne Berit Løvstad Evang
Kirkerådsmedlem

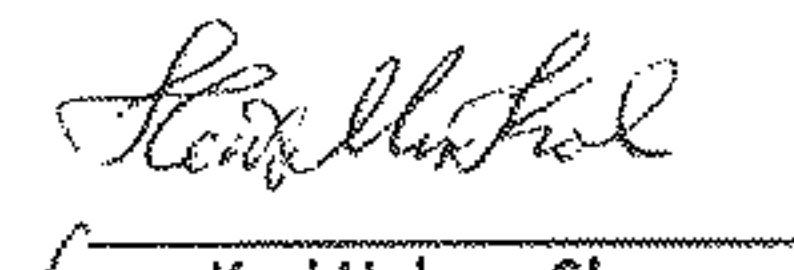

Anne Jorid Gjertsen
Kirkerådsmedlem

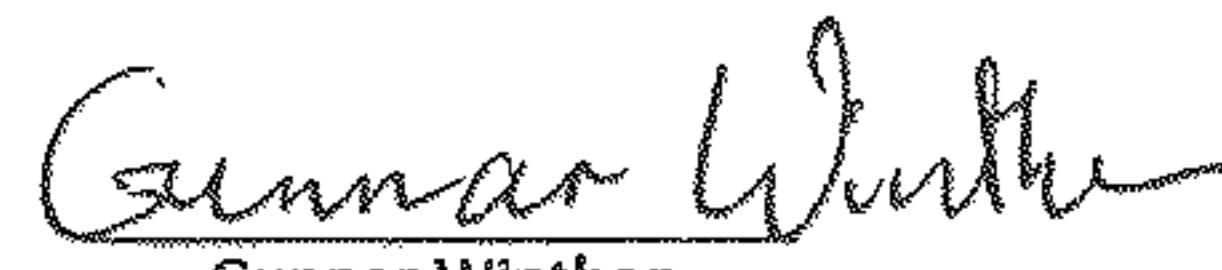

Agnes Sofie Gjeset
Kirkerådsmedlem

Linn Strømme Hummelvoll
Kirkerådsmedlem

Olav Myklebust
Kirkerådsmedlem

Jan Olav Olsen
Kirkerådsmedlem

for Karl Helene Skog
Kirkerådsmedlem

Gunnar Winther
Kirkerådsmedlem

Jens-Petter Johnsen
Direktør

INDIREKTE KONTANTSTRØM**DEN NORSKE KIRKE**

Beløp i 1000 kroner	Note	2017
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER		
Resultat		72 876
Ordinære avskrivninger		4 538
Endring i kundefordringer		-755
Endring i leverandørgjeld		26 730
Endring i andre tidsavgrensningposter		345 034
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		448 423
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER		
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler		-1 805
Utbetalinger ved kjøp av andre investeringer		-225 000
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-226 805
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter		221 618
Beh. av kont. og kontantekvivalenter ved per. begynnelse		4 974
Beh. av kont. og kontantekvivalenter ved per. slutt		226 592

REGLVERK

Årsregnskapet for Den norske kirke (Dnk) er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk. I medhold av kirkeloven § 25 fjerde ledd har kulturdepartementet gjort unntak fra regnskapslovens bestemmelser om regnskapsføring av pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader. Det er i forskrift fastsatt at Dnk sine pensjonsforpliktelser ikke skal føres i balansen, men utførlig opplyses om i note for å sikre relevant og nødvendig informasjon til regnskapsbrukere. Dnk er ikke skattepliktig.

OMORGANISERING

Den 1. januar 2017 ble 14 statlige enheter knyttet til trossamfunnet Den norske kirke skilt ut fra staten og overført til rettssubjektet Dnk. Det vises til nærmere omtale i årsberetningen.

Som ledd i omorganiseringen ble også eiendeler og gjeld knyttet til de statlige enhetene overført til rettssubjektet Dnk. Før omorganiseringen utarbeidet hver enhet selvstendige regnskap etter kontantprinsippet. Regnskapsåret 2017 er første regnskapsår hvor det utarbeides et samlet årsregnskap for rettssubjektet Dnk og hvor regnskapsprinsippet legges til grunn.

ÅPNINGSBALANSEN

Åpningsbalansen per 01.01.2017 er satt opp etter regnskapslovens regler med dertil periodisering av inntekter og kostnader. Markedsverdi er lagt til grunn der bokført verdi ikke er representativt. Regnskapsåret 2017 er rettssubjektet Dnk sitt første driftsår. Årsregnskapet viser derfor ikke sammenlignbare tall.

BRUK AV ESTIMATER

Områder som i stor grad inneholder skjønnsmessige vurderinger, forutsetninger eller estimater som er vesentlige for årsregnskapet, er beskrevet i note. Det er i begrenset omfang benyttet estimater og forutsetninger ved utarbeidelse av årsregnskapet for Dnk

INNTEKTER

Inntekter består i det vesentligste av tilskudd fra staten, samt noe tilskudd fra andre virksomheter. Tilskuddene inntektsføres på vedtakstidspunktet eller ved oppfyllelse av andre vilkår gitt i vedtak til tilskuddene.

Øvrige inntekter består av salg av varer og tjenester, leieinntekter, gaver etc. Inntektsføring skjer på leveransetidspunkte .

LEASING

Foretaket har kun operasjonell leasing. Leasingutgifter kostnadsføres løpende som driftskostnad.

KLASSIFISERING OG VURDERING AV ANLEGGSMIDLER

Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie og bruk.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost, fratrasket avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets økonomiske levetid.

Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Varige driftsmidler nedskrives til gjenvinnbart beløp ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Det er ikke foretatt nedskrivninger av varige driftsmidler.

KLASSIFISERING OG VURDERING AV OMLØPSMIDLER

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen.

Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på transaksjonstidspunktet.

FORDRINGER

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. Det gjøres i tillegg vurdering av behovet for en generell tapsavsetning.

PENSJONER - YTELSESDORDNING

Dnk har pensjonsforpliktelser finansiert med sikrede ordninger.

Det er i forskrift fastsatt av Kulturdepartementet den 4. oktober 2016 gitt fritak for bokføring av pensjonsforpliktelser for Dnk. Krav til noteopplysninger er opprettholdt og skal utarbeides i tråd med Norsk Regnskapsstandard 6 om pensjonskostnader. Pensjonsforpliktelsen og estimert pensjonskostnad iht aktuarberegningen framgår av note. Bokført pensjonskostnad svarer til betalt pensjonspremie og er klassifisert som lønnskostnader.

AKSJER OG ANDELER

Aksjer og andeler vurdert som omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi på balansedagen. Mottatt utbytte og andre utdelinger fra selskapene inntektsføres som finansinntekt.

BETINGEDE UTFALL

Betingede utfall regnskapsføres når kostnaden anses sannsynlig og utfallet kan estimeres.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter og bankinnskudd.

NOTER

Beløp i notene er alle oppgitt i 1000 kroner.

Note 1 Driftsinntekter

Mottatt tilskudd:	2017
Tilskudd fra statlige virksomheter	2 065 737
Tilskudd fra fylker og kommuner	6 165
Tilskudd fra organisasjoner og stiftelser	4 226
Sum mottatt tilskudd	2 076 128
 Annen driftsinntekt:	
Varesalg	2 391
Tjenestesalg	16 376
Leieinntekter m.m.	1 462
Andre inntekter	2 596
Sum annen driftsinntekt	22 824

Note 2 Utbetalte tilskudd

Dnk har i 2017 utbetalt tilskudd kr 491 283' til ulike formål. Av dette utgjør 89,5 % tildelinger til samtlige fellesråd og sokn over hele landet. Tilskudd til fellesråd og sokn gis ut fra gitte fordelingsnøkler. 5,2 % av utbetalt tilskudd tildeles domkirkene og andre eksterne enheter. Resterende 5,3 % av utbetalt tilskudd gis til eksterne enheter etter søknader og andre avtaler.

Utbetalte tilskudd:	2017
Trosopplæring	302 930
Diakoni	51 997
Undervisning	83 172
Kirkemusikk	1 811
Domkirker	5 000
Internasjonale økumeniske organisasjoner	9 393
Andre institusjoner og kirkelige formål	20 355
Opplysningsvesenets fond	6 822
Andre ideelle formål	9 804
Sum utbetalte tilskudd	491 283

Note 3 Lønnskostnader og ytelser, godtgjørelser til direktør, styret og revisor

Lønnskostnader	2017
Lønninger	1 000 379
Arbeidsgiveravgift	144 238
Pensjonskostnader	154 917
Andre ytelser	16 167
Sum lønnskostnader	1 315 701

Den norske kirke har i 2017 1628 årsverk.

Ytelser til ledende personer	Direktør	Styret
Lønn	1 125	5 047
Pensjonskostnader	0	2 690
Annen godtgjørelse	0	0
Sum ytelser til ledende personer	1 125	7 737

Det er ikke inngått avtale om etterlønn, bonuser, lån, sikkerhetsstillelse o.l. til fordel for direktør eller styremedlemmer. Direktør er medlem av Dnk sin pensjonsordning. På grunn av alder er pensjonsopptjening fullt ut innbetalt tidligere år.

REVISOR

Kostnadsført revisjonshonorar inkludert MVA for 2017 utgjør kr 188'.

I tillegg kommer honorar for andre tjenester inkludert MVA med kr 1 441'.

Note 4 Ytelsespensjon

Den norske kirke (Dnk) er unntatt kravet om å balanseføre sikrede pensjonsforpliktelser. Det vises til prinsippnote.

Dnk har ytelsespensjonsordning for sine ansatte gjennom Statens pensjonskasse.

Per 31.12.2017 var 1 724 personer knyttet til ordningen, av dette var 1 638 personer ansatt og 86 personer var pensjonister. Ordningen omfatter alderspensjon fra fylte 67 år og løper livsvarig. Ordningen inkluderer også uføre-, etterlatte- og barnepensjon.

Aktuarberegningen fra aktuarseksjonen i Statens pensjonskasse med forutsetninger per september 2017 er lagt til grunn for presentasjon av Dnk sin pensjonsforpliktelse.

Pensjonskostnader i note 3 utgjør innbetalt premie og avviker derfor fra pensjonskostnader i aktuarberegningen.

Beregning av årets pensjonskostnad:	2017
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	108 857
Arbeidsgiveravgift	13 796
Årets pensjonsopptjening	122 653
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsene	49 222
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-63 982
Årets finansposter	-14 760
Sum årets pensjonskostnad i resultatregnskapet	107 893
Administrasjonskostnader	3 750
Årets pensjonskostnad inkl. adm.kostnad	111 643
 Sum årets pensjonskostnader	 111 643

Netto pensjonsforpliktelse ved årets slutt	2017
Pensjonsforpliktelse	2 364 674
Pensjonsmidler	-1 733 082
Netto pensjonsforpliktelse	631 592
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	89 054
Netto pensjonsforpliktelse inkl. AGA	720 647

Endringer i pensjonsforpliktelse	2017
Pensjonsforpliktelse ved årets begynnelse	2 147 209
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	108 857
Pensjonsutbetalinger	-14 240
Rentekostnad	49 222
Aktuarmessig gevinst (tap) økonomiske forutsetninger	73 626
Endring i pensjonsforpliktelse ved årets slutt	2 364 674

Endringer i pensjonsmidler	2017
Pensjonsmidler ved årets begynnelse	1 530 000
Administrasjonskostnader	-3 750
Pensjonsutbetalinger	-14 240
Innbetalinger	157 090
Renteinntekt på pensjonsmidler	63 982
Aktuarmessig gevinst (tap) økonomiske forutsetninger	0
Endring i pensjonsmidler ved årets slutt	1 733 082

Økonomiske forutsetninger	01.01.2017	31.12.2017
Diskonteringsrente	2,30%	2,30%
Forventet avkastning på pensjonsmidler	4,00%	4,00%
Årlig lønnsvekst	2,50%	2,50%
Årlig forventet regulering av alders- og etterlattepensjon over 67 år under utbetaling	1,50%	1,50%
Årlig forventet G-regulering, regulering av AFP, uføre- og etterlattepensjoner under 67 år	3,50%	3,50%

Demografiske data	01.01.2017	31.12.2017
Antall yrkesaktive	1 686	1 638
Gjennomsnittsalder - yrkesaktive	51	51
Sum pensjonsgrunnlag	1 008 263	1 003 539
Gjennomsnittlig lønn	598	613
Antall pensjonister	38	86
Antall oppsatte	0	0

Note 5 Anleggsmidler

	Medlemsregister/ Kirkebok	Driftsløsøre, inventar o.a. utsyr	Leilighet	Sum varige driftsmidler
Anskaffelseskost 01.01.2017	11 774	11 313	1 200	24 287
Tilgang	1 678	127	0	1 805
Avgang	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.2017	13 452	11 440	1 200	26 092
Akkumulerte avskrivninger	2 420	2 118	0	4 538
Bokført verdi per 31.12.2017	11 032	9 322	1 200	21 554
Årets avskrivninger	2 420	2 118	0	4 538
Avskrivingssatser	20 %	10-30%	0 %	

Note 6 Spesifikasjon av annen driftskostnad

	2017
Tjenestereiser m.m.	53 794
Kjøp av tjenester	47 795
Informasjon og kommunikasjonsteknologi	40 840
Leie lokaler og utstyr	32 208
Kurs og seminar	18 265
Driftsmateriell m.m.	12 536
Oppvarming, renhold og renovasjon	3 098
Kontingenter	1 880
Vedlikehold	1 709
Honorarer for revisjon og andre tjenester	1 628
Andre driftskostnader	8 955
Sum annen driftskostnad	222 708

Andre driftskostnader består i hovedsak av telefonkostnader, reklame, forsikringer, representasjon, gaver og tapsavsetning fordringer.

Note 7 Spesifikasjon av finansposter

Finansinntekter	2017
Renteinntekt	8 729
Finansinntekt (agio)	4
Sum finansinntekter	8 733
Finanskostnader	2017
Rentekostnad	24
Finanskostnad (disagio)	28
Sum finanskostnader	52

Note 8 Langsiktige verdipapirer

	Anskaffelses kost	Balanseført verdi
Anleggsmidler		
Skrim Vann og Avløpsselskap AS: 1 aksje, 0,082% eierandel	12	12
Regionalt pilegrimssenter Stiklestad AS: 25 aksjer, 7,69% eierandel	13	13
Kirkepartner IKT A/S: 819 aksjer, 18,2% eierandel	100	100
Den norske kirkes landsfond	25 100	25 100
Sum langsiktige verdipapirer	25 224	25 224

Midlene til Den norske kirkes landsfond forvaltes av Alfred Berg Kapitalforvaltning med fordeling på aksjefond, rentefond og pengemarkedsfond. Markedsverdien av Den norske kirkes landsfond per 31.12.2017 er kr 27.709'.

Note 9 Fordringer og gjeld

	31.12.2017	01.01.2017
Kortsiktige fordringer		
Avsetning refusjon sykkelønn	2 264	3 247
Forskuddsbetalte kostnader	1 852	20
Annen fordring	4 766	2 657
Fording Staten	0	248 518
Sum kortsiktige fordringer	8 882	254 443

Fordring på staten gjelder innskutt egenkapital og oppgjør for overtakelse av netto forpliktelser i åpningsbalansen.

	31.12.2017	01.01.2017
Kortsiktig gjeld		
Skyldig lønn og feriepenger	150 193	150 961
Skyldig pensjonspremie	28 529	0
Periodisert øremerket tilskudd	816	23 479
Annen gjeld	30 019	8 864
Sum kortsiktig gjeld	209 556	183 303

Note 10 Kundefordringer

	31.12.2017	01.01.2017
Kundefordringer til pålydende	3 476	2 721
Balanseført verdi av kundefordringer 31.12	3 476	2 721
Endring i avsetning til tap	656	0
Realiserte tap	19	0
Sum resultatførte tap på krav	675	0

Kostnadsført tap er klassifisert som annen driftskostnad i regnskapet.

Note 11 Kortsiktige verdipapirer

	Anskaffelses kost	Markeds verdi	Balanseført verdi
Omløpsmidler			
KLP Pengemarked	75 000	75 202	75 000
Storebrand Likviditet	75 000	75 220	75 000
Alfred Berg Pengemarked	75 000	75 182	75 000
Sum kortsiktige verdipapirer	225 000	225 604	225 000

Omløpsmidler er vurdert til laveste anskaffelseskost og virkelig verdi.

Note 12 Bankinnskudd

Innestående midler på skattetrekkkonto (bundne midler) er per 31.12.2017 kr 45 908'.

Note 13 Egenkapital

	Bunden kapital	Innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Innskutt EK ved etablering	25 100	100 000	3 117	128 217
Pr 01.01.2017	25 100	100 000	3 117	128 217
Årets resultat	0	0	72 876	72 876
Pr 31.12.2017	25 100	100 000	75 994	201 094

Note 14 Betingede utfall

Den norske kirke er ikke involvert i rettsvister og saksbehandling vedrørende omtvistede krav, herunder erstatningskrav.